

Издавањем Недјелом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата црне се у
пд. Велики новембар месе-
редне алиментирања. Ја.
Претплата на Цетиње, а
може се и другим мјестима
пошто се пошту у Цетиње
Долна црну се уредити
тако. Румелија се не уредити.

За огласе црне се од
редакције. За огласе црне
и. е. Дуње. Врхуња. Јама.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

ЦАРИГРАД, 10 новембра. Пор-
та је честитала Књазу бугарском на
његовим напавима и уијерама пуним
визора и мудрости: јавља му да ће
послати комисара за Румелију; на
пошљедак му обећана да ће посредо-
вати да престане ратовање.

СЛИВНИЦА, 9 новембра. Уна-
задни покрет српске војске све је
живљи. Бугари су на ново заузели
Брезник и Драгоман без от-
пора. Једно одјелење бугарске вој-
ске напредује преко Цариброда. Вје-
роватно је да ће сва бугарска војска
поћи напријед.

ЛОНДОН, 11 новембра. Из Ца-
риграда се јавља брзојавно да је Пор-
та позвала Србију да неодложно миче
војску из Бугарске.

СОФИЈА, 12 новембра. Овдје се
кресом глас, да је порта вољна да
предложи примирје. По једном при-
ватном брзојаву стоји Видин сав у
пламену.

У СЛИВНИЦИ је прегјучер (10
нов.) иво дан трајао жесток бој око
вешта на уласку клана Драгоман
и а. Пред вече дође Бугарима помоћ
те навалише бајонетима на утврђене
послаке и отјераше Србе. Бугари
остадоше на копак у освојеним поло-
жајима. Клан Драгоман сасвим је у
рукама бугарске војске.

ЦАРИГРАД, 12 новембра. Јуче-
рашња сједница конференције посла-
ника била је сасвим безуспјешна, јер
загубилих италијански, Хуајт, изјавио је
да не може учествовати, јер није до-
био никаквог упутка од своје владе.

ЦАРИГРАД, 12 новембра. Књаз
бугарски, одговарајући на дешу пор-
тану од 9 нов, одбија понуђено
посредовање за примирје најављујући
да неће да чује ријечи о примирју, док
не дође на земљиште Србије. Исто
тако вели, нека се питање о пошља-
њу Портиног комесара за Румелију
одложи до послје рата.

СОФИЈА, 12 новембра. Књаз
бугарски телеграмао је свом министру
иностраних дјела, Цанову, јучер (11
нов.) ово: „Гонисмо Србе данас и
заузасмо послје подне Цариброд, гдје
се Ја сад налазим.“

МАДРИД, 13 новембра. Шпа-
њолски Краљ Алфонсо XII, умрло је
јутрос.

БЕЧ, 14 новембра. (Денеша Кор.
Биро-а, не каже се извор). Јуче су
Срби два пута наваловали на Видин,
оба пута су одбијени. По приватним
изјављенима краљ Србије као да је
пристао на искање великих држава да
се војевање обустави.

НИШ, 14 новембра. (Службени
о). Услијед посредовања великих др-
жава, добила су команданти српске
војске синоћ заповијед да обуставе
војевање и да то саопште командан-
тима бугарским. Да се докаже да Ср-
бија прима предложено примирје, срп-
ска се војска повукла (се concentra) у
околину Пирота оставивши на доса-
дашњим положајима само предстраже.

БЕЧ, 14 новембра (9 часова у
вече). Politische Correspondenz јавља
да је аустријском министру у Био-
граду, грофу Кобенхилеру, наређено
од његове владе да пође у главни стан
бугарске војске да саопшти књазу
Александру смјерове великих држава
у погледу престанка рата.

ДАРМИТГАТ, 14 новембра. (Лети

час). Принц Александар, (отац књаза
бугарског) добио је јутрос од књаза
бугарског брзојав из Цариброда која
му јавља: „Данас пређасмо границу Ср-
бије, идемо на Пирот.“

СОФИЈА, 15 новембра. Бугари
уђоше јучер, 14 новембра на 1 час
по подне, са књазом Александром на
челу, у Србију. Срби су били скуп-
љени пред Пиротом и на главницима
које владају градом. Бој поче јучер,
14 новембра, на 4 часа по подне. Ср-
би су се жестоко бранили, но на 6
часова заузеше Бугари лијево положа-
је до Пирота. Ноћ је зауставила борбу.

Гласови са бојишта.

Ми можемо замјенити овај пут
ваш „политички преглед“ у толико
прије овим „гласовима са бојишта“,
што других кружнијих догађаја за „по-
литички преглед“ скоро да нема, осим
смрти младог шпанолског краља Алфон-
со XII-ог, која може имати замашне по-
шљедне, и италијанских избора, о који-
ма до закључка листа нијесмо извјеш-
тали. Остао би још италијански поход на
Бирму, но то је и по оставу Јевропу
мање важно од српско-бугарског рата,
на пошљедак, и ти би гласови били
„са бојишта“.

Штедљивост, којом нас бечки
кор. биро послужује вијестима са бо-
јишта може се тек пресудити кад се
види, колико су други листови у томе
обилатији, који нијесу снажи на тај
извор. За то ћемо ми прије свега из-
рећи све вијести те их налазимо у
другим, особито бечким новинама. По-
највише морамо се послужити полу-
аванцином „Пресом“, која важи као
да је се та ствар највише тиче, а осо-
бито је најбоље послужена из Србије.

„Пол. Кор.“ и јављају из Биограда
да је српска војска у суботу, 2 нов,
на свима тачкама прешла бугарску
границу. Бугарске страже отјеране су
послје слабог отпора и Срби заузму
Цариброд са малим губитком; зароб-
љено је 50 буг. војника. Српска влада
разаслала је посланицима вел. држава
у Биограду окружницу, којом им се
јавља да је Србија Бугарској огласила
рат и да је томе пошљедњи повод што
су бугарске чете напале на српску
војску која се налазила на српском
земљишту. На пошљедак се увјерава
да Србија никако не мисли пријећати
господарска права Султанова.

Истом листу јављају из Плов-
дива да је било велики родољубивих
демонстрација приликом поласка кн.
Александра преко Софије на српско-
бугарску границу. Пут к жељезничкој
станици био је закрчен силним наро-
дом. У име оштрине поздрављен је књаз
родољубивим говором, на који је од-
говорио с кола, стојећи. Депутација ру-
мелијских Турака поздравила је књаза
нудећи му своје услуге а желећи му
побједу.

О првим бојевима имају ови оп-
ширнији гласови бечког Коресион.
биро-а:

Из Софије јавља „Ажана Ава“
од 4 нов. 8 часова у јутро: Данашњи
бој биће врло жесток, можда одсудан.
Бугарска а те држи клан Дра-
гоман, које нема више од 2000 људи,
одржала је јуче жестоки топовски
отањ од много јачег непријатеља. До
ноћи се војска одржала. Овај час до-
знаје се, да је српска војска могла да
обиђе Бугаре, ван домањациа виховог
огња, на лијево, те је бугарски поло-

жај постао опасан. Овдје се надју
да ће на то мјесто стићи помоћ за
времена.

На 9 часова у јутро јављају Кор-
биро-у: Јучер Срби као да бјеху на-
мисли да продру пролазом између три-
ске и царибродске цесте, како би
тешке положаје код Трна и Драгомана
напали острага. Код Драгомана су од
чести успјели. Можда ће Бугарима доћи
помоћ; ако не, онда ће се данас буг-
арска војска скупити у Сливници,
иза Драгомана. Према Трну имали су
Срби до сад мање успјеха. Бугари, и
ако највише у мањини, добро су се
бранили. Двије српске регimente на-
паде су више пута на један бугарски
батаљон, који се не маче с мјеста и
зададе нападачима велике губитке.

11 часова прије подне (ови из
Софије): Послје љутог боја обиђоше
Срби код Рапче Трн те заузеше
куг из Трна у Брезник. С друге стране
напуштен је Драгоман послје мушке
обраде. Бугари се купе у Сливници,
гдје ће их Срби данас напасти. Да-
нашња битка ријешитиће судбину Со-
фије.

Софија, истог дана, 1 час по подне:
Књаз је кренуо у Сливницу; главни
стан остаје у Софији. Мисли се да ће
и у Брезнику и у Пернику бити озби-
љног отпора. Данашњи ће се бој
бити на 40—50 километара од Софије.
За један час очекују се 4000 војника
из Румелије.

Из Биограда јављају истог
дана „Преси“: Бугари се на свој ли-
нији повлаче испред напредне војске
српске, напуштајући поједине утврђене
тачке тек послје жестоког отпора.
Шумадијска дивизија под њудовином
Билчаким освојила је јучер читри
онкопа пред Трном врло јуначки и на
јурини заробила 200 Бугара. Пуков-
ник Ђукић имао је, продирући на
Кулу, крвави бојева на сваком утвр-
ђењу, те је за то тимочка војска под
ђенералом Дешјанином тако скоро на-
предовала. Бугари су се повукли, на-
вијек се борећи, до Куле те је Срби
јуче, послје љутог боја, освојили зар-
обивши 150 Буг. С обје стране је
много изгинуло. У пошљедним
бојевима имали су Срби на лијевој
крилу 200 рањеника, међу њима 2
официра, и 50 мртвих (1 официр). Ти-
мочка војска иде на Видин. Десно
крило иде на Софију, обилазећи Дра-
гоман. За сјутра се очекује први ве-
лики бој код Сливнице, гдје су се
Бугари јако ушанчили. Срби свуда
нападе на велики отпор од стране
Бугара, кога нијесу очекивали, и мучно
је избавити Бугаре из појединих та-
чака. Веле да се Срби врло лејно
држе.

Из Калафата јављају истом
листу да је видински командант запо-
вједио да се ноћу свака кућа осветли.
У становнике све већи страх. Добро-
вољци почињу напуштати
службу.

Из Лондона јављају „Преси“:
Овдашње новине скоро једнодушно
окривљују Србију због огласа рата и
боје се озбиљних заплета.

Одашњи посланик Србије (Чедо
Мијатовић) рекао је једном новинару,
да ће српска војска бити брао у Со-
фији. Тамо ће се почети погодбе ради
трговачког уговора, кога је Бугарска
до сад одбијала, па ће се и скати
Видин, ако се status quo ante не би
повратио. Нема сумње да ће рат оста-
ти скучен на Србију и Бугарску.

У кратко јављена денеша бугар-
ског министра иностраних дјела. Ца-

нова, вие. Порти, гласи опширније
овако:

„Ушатач, који се користи тиме,
што Бугарска као васална држава
нема право огласити рат својим сусје-
дима те је тако лишена сваке обраде,
допрло је скоро до пред-
врата Софије. Књаз, позив да-
нас непријатељу на суверет, налажио
ми је, да се код В. Преузв. заузем,
да добије одговор на своје дешене
Султану и великом везиру. Саопшта-
вајући то непосредно В. Преузв. шне-
ности, молим вас, да ме помастите
одговором, пошто, према чланку I-ом
берлинског уговора књажевска влада
нема могућности да се погађа непо-
средно с непријатељем.“

Преко Лондона јавља се 5 нов:
Казу да је Румунија протестовала, с
позивом на берл. уговор, против поних
утврђења око Видина. Румунија није
од Бугарске одиштру.

Невише „Парв“ јављају да се
француска влада била кљиво заузела да
Србију заустави од рата.

Из Биограда јављају бечкој
„Преси“, 5 нов: Синоћ Срби кња-
зине на клан Драгоман и узеше
први посај послје крвавог боја.
Јучер освојили Трн послје жесто-
ког отпора освојивши доста тона и
много заробљенике. С обје је стране
много погнуло. Главни стан је у Ца-
риброду. Код Сливнице биће данас
одеудни бој. Тамо је стигао књаз буг-
арски. На Тимеку стоји један бата-
љон Бугара. Дојрополски су наконид,
оружје. У српској војсци велико оду-
шевљење. Оштре је мишљење да ће
српска војска скоро бити пред Со-
фијом.

Из Калафата истог дана: „Од да-
нас је забрањен сваком уласку у Ви-
дин, пазилак састо је женама дозвистен.
Командант тврђаве јавио је аустриј-
ском паробродском друштву, да се
неће више ни једна лађа пропустити
Дунавом поред Видина, само се брод
„Оријент“ смије врнути. Вечерас при-
сјеше на Видин 200 кола рањеника
од границе, у свакој осудници. За сву
војску има само један лекар. — Из Ви-
дина долазе овамо бјегуници гомизами.
Румуњске власти помажу им у свему.
Од Видбола се чују топови. Сва је
прилика да ће Срби још данас доћи
до рата Видину. (На 10 часова ве-
че.) Поуздано се дознаје да су Буга-
ри код Новосела и се спустили тор-
пене у Дунав. Командант Видина у-
заштно је један тонар шенине једне
њемачке куће, и ако му је то бугар-
ска влада забрањила. У Видину је
потпуно безмашће. Срби стоје код
Османлије, на цести Бедрачки-Видин.
Оне се ноћу очекује уласак
српске војске у Видин. При-
чају да је у једном боју код Куле од
800 бугарских добровољаца остало са-
мо 60.

„Пол. Кор.“ јављају да су у
крвавом боју код Трна Срби имали
30 мртвих и 60 рањеника. Бугари
миго више. Међу погинулим Бугари-
ма био је и командант војнице мајор
Николајев. Срби су заробили 300 Бу-
гара и освојили много оружја. 13 нов,
послје подне дошло је до жестоког
боја код Карауле, у коме су се
Бугари јуначки држали. Кад се око-
кло прекрнуто је бој, пошто су Срби
били заузели најбољине положаје.
Тим операцијама управљао је сам
краљ. Кад се вратио у Цариброд,
подражали су га становници одушев-
љено, куће су биле осветљене, и т. д.
То се јавља листу бечке владе из

главног стана српске војске у Цариграду.

Бројав „Кор. Биро-а“ о боју код Сливнице 5 нов., 7 час. вече, гласи по бечким листовима :

„Софија. Даваше се вјести су пријатне. Срби су напали на Сливницу с лијевог и десног крила, с јаком силом. Бугари су одбили нападај на обје стране, на пољу сами у нападају и гоњени Србе пет километара. Срби су имали велике губитке, Бугари су много заробили.“

Од 6 новембра има „Преса“ ове бројаве :

Из Калафета : Срби стоје 1¼ часа од Видина, једна побочна чета српска пошла је на Лом Паланку. Видинска команда послала је тамо 300 војника Дунавом. Кажу да је до сад прихватило у град 500 рањеника из Куле. У Видину сваки час расте страх. Непрестано долазе бјегунци. Дана је и женама забрањен излазак из града. Само Аустријанцима издрано је консуо дозволу.

Из Београда : Лешјанин јавља да је видинска војска у највећем перелу и да ће се Видин брзо предати. — Код Извора био је крвави бој : Срби су узели на јуриш 18 шанчева, заплјенили многу цџбану, храну и оружје. Бугарски командант Филипов оставио је у бјежењу архив и касу. Срби заробили 161 Бугарина. Бугари су напустили Брезник оставивши 8 топова.

Из Цариграда (особито из вјештача „Пресинг“) : „Срби напредују побједоносно, вођени својим краљем, и брзо ће бугарска сила бити слоњена, по тим се још рат неће свршити. Повјерљиве вјести из Румелије јављају да оданде добровољци хоће да унемирују Србе. После страшног пораза ти пробишећи хоће само да произведу нове заплете, а бугарски се народ дражи на даљи отпор несмишљених гласовима, да ће Русија помоћи Румелијцима. Поред свих досадашњих успјеха српске војске веће шеф ђенер. штаба никако да пушта новинара у главни стан. Српски су војници вољни, одушевљени, хвали се неустранивошћу официра као и смјелост редова. Исто је тако извршена управна интенданције и других помоћних чета. — Десно крило јужне војске наставило је продирање од Трна на Брезник. Снажног навали Срба не могуше Бугари одолети, те нагоше тако безобзирно бјегати да су осам топова са цџбаном оставили на путу. Док је једна чета заузела Брезник пошла је друга на цести Куспендилској према Радомиру и дошла до Извора (Високора ?) Бугари су били доста јако утврђени, ал' тек почеше српски топови пуцати, напустише Бугари своја утврђења и сав ратни при-

бор. Срби заробилише 200 Бугара, а они те побјегоше повукоше за собом 1000 добровољаца од чете Илије Баје, те бјегаше, не избацавши пушке, до Радомира.

Тим новим успјехом деснога крила галази се српска војска у једној линији с бугарским положајем код Сливнице. Да би се то престизање могло извршити, морао је краљ јуче и прекјуче причекати с непосредним нападајем на Сливницу.

Једна српска коњаничка бригада и крајње лијево крило српске војске наставило облажење утврђења код Сливнице уз десно крило бугарско, у правцу од Берковца према Софији. Тек пошто се тај обилазак извршио, заповједио је краљ да главна војска нападне с чеља на Сливницу те се од јутрос бије бој око теношљедње бугарске позиције. Смисљене и спроведене српског распореда наплази на праведно признање. — Падла велика свијет и пуха сјевер. Здравље је у војци извршено.“

Слаужбени бројав Кор. биро-а из Пирота, којим се признаје успјех првога нападаја на Сливницу, јавља на крају : „Код Трна су Срби заплјенили 8 топова и 400 војника ; код Адлије заробило Лешјанин преко 2000 Бугара.“

Кор. биро-у бројављају из Софије, 6 нов. : „Јучер је било 25.000 Срба у боју са 6 или 7 батерија, а Бугари су имали 15.000 од прилике, са 4 батерије. Рањеници српски и бугарски довозе се у Софију. Из Румелије стиже овамо непрестано редовне војске и добровољаца те се шину, последије кратког одмора у бој.“

Из Лондона јављају Кор. биро-у од 6 нов. : „Тајмс“ доноси из српског извора о појединостима погодбе српско-турске, по којој краљ Србије, кад српска војска буде заузела Софију, неће закључавати мира с књ. Александром, но са Султаном. Србија ће се повећати с бугарским земљиштем, јер Порта не само да се неће противити расколадачу Бугарске, но јој је јака Србија милија од снаге Бугарске.“

7 нов. јављају Кор. биро-у из Софије : „Из Сливнице јавља се од сјахо : Јучерашњи успјех бугарске војске утврдиће положај код Сливнице који је био у опасности. Пошто су Бугари одбили навалу Срба и продриј према десном крилу њиховом, вратише се у своје положаје, јер ноћ не допушташе даље продирање. Фронт војске бугарске протеже се на 8 до 10 километара. На свој линији су подигнути шанчеви, околни и батерије те чине од Сливнице окопаи стан коме је мучно приступити. У средњи владају три хумка долином на више ки-

лометара. И десно и лијево крило бране онији хумци који се према Малову састају у висоравањ те влада по-дожајем Сливнице. Према лијевог крилу и средњи бугарској заузимају Срби више хумака неге еписне. Из њих на више километара види се драгоманска планина. Та српска војска има двије дивизије, дунавску под ђенералом Милутином Јовановићем, и дринску под Милошом (ваљда Мишковићем ?). Бугарски је команданат мајор Гулашев. — Јутрос је било чаркања у расутом строју и бугарске батерије пуцаху на српски положај. Кнез заповједи десном крилу да заузме тај положај. На 4 часа по подне поју три батаљона, потпомогнути с десна батеријама и врло живим пуцањем стријелаца из долине, против српског положаја. После је боја од уре и по заузеше Бугари висоравањ. Губници су још непознати. — Срби су покушали да пресијеку пут у Лом-Паланку, но без успјеха. С те стране долази велика помоћ Бугарима те предводи капетан Шаница. Вечерас веле да су Срби узели Брезник, јамачно да поју сливничком цестом и заљу Бугарима за леђа. По цијелој цести од Софије до сливничкога кланца купе се војници свију чета. Сјутра ће бити у Сливници довољно јака војска, не само да се брани по ако устреба и да напада. Срби као да су ова два-три дана добро употребили ; подигли су батерије према Сливници, да се опшаче и, у случају потребе, да закљопе узмицање. Јер, имајући за леђима горски пут, био би њихов положај врло опасан, кад би их Бугари били до Драгомана. Мисли се да ће велики бој почети сјутра рано.“

Из Београда, 7 нов. „Побједни трк српске војске као да је мало застао код Сливнице. И ако до овог часа нема службеног војног вјештача са бојишта, ипак се зна по поузданим приватним вјестима, да су Срби прекјуче, кад се хтједоше одмарати, од Бугара нападнути и више пута потискивани. Узрок нападаја и од чести продирања Бугара веле да је у томе што је кнез бугарски лично стао на чело војске, и што моравска и шумадијска дивизија није на вријеме стигла у помоћ дунавској дивизији. Ноћ је прекинула бој. Бугари нијесу гоњили Србе. — Јутрос нападеше појачани Срби бугарске положаје, но последије дугог жестоког боја не могуше успјети. Густа магла нађе на 11 час прје подне те прекиде бој. Срби се вриуше на своје положаје. Бугари стоје код Сливнице и Голубовца. При прекјучерашњој бугарској навали највише је страдало лијево крило српско под ђенер. Милутином Јовановићем.“ — „Чује се да је Инглеска на српску поту те јавља оглас рата, одгово-

рила врло брзо сажаљевајући што је Србија повриједила мир. Но Порта веле да је опозвала свој протест, у слијед увјерења београдске владе, да не мисли пријети господарских права Султанових ни интереса турских. Дана је стигла већа гомила заробљених Бугара.“ — „Јучер, други дан сливничког боја, предузео Срби оштру извидницу према бугарском положају код Сливнице и вратише се, последије двочасне борбе, у своје положаје, а непријатељ није покушао нападати. Двије компаније моравске дивизије бацише данас непријатеља између Брезника и Перника из савију позиција и осујетилише нападај с бока те га гољушаше два батаљона Бугара. Бугари изгубише 100 мртвих и рањених. Губитак Срба је незначителан. Срби заробилише 60 и заплјенише многе пушке. Због досадашњих славних бојева српске војске биће сјутра у саборној цркви београдској благодарнице. — Позвата је под оружје и друга класа београдског округа, сваки треба да је за четири дана у свом батаљону.“

Од истог дана јављају из Видина истој „Преси“ : „Досадашњи страх уступило је мирнијем расположењу. Срби су се повукали из околине Видина и као да иду на Софију. Свеза између Лом-Паланке и Софије данас је прекинута. Уз пресов поновљеним протестима не допушта видински команданат аустријским бродовима проласка Дунавом, но пропушта све остале заставе.“

Кор. Биро јавља од 7 нов. 6 ура вече, из Сливнице : Бој поче јутрос на 7 ура. Десно крило бугарско саје јуче са заузете висине, навали на непријатеља те заузимаше три главнице и потперу га мало по мало последије врло крвавог боја. За то прјеме пуцала је једна чета на Сливнице живио на српску линију у долини. За тим поју из Сливнице више батаљона и двије батерије да учине сложени напад на Србе. Срби се јуначки брзалише но пред подне морадеше уступити испред силне навале бугарске. Огњ, те се мало бјеше стисао омет се распали око 1 часа по подне кад Срби на лијевог крилу уступилише, и Бугари, међу тим појачани, успјеше да састају Србима у даљем нападају. Срби заузимају главнице Јарлаво и Солинце и сјутра ће се јамачно унети свом снагом да одрже те положаје. Ако би их Бугари сјутра заузели, пресекао би се Србима пут у Ниш и бацили би се на Брезник, гдје их чекају бугарске чете. Губитак је с обје стране велики. Бугари заробилише 300 Срба.“ — Исти К. В. јавља из Букурешта, 8 нов. : „Чује се глас, да су Бугари јучер одбили један српски нападај према Видину.“

„Преси“ јављају 8 нов. из Ви-

ЛИСТАК „ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

ГРАЦИЈАНА.

Приповијетка из француског сеоског живота.

Написао

Жан Рамо.

(Сквешетак.)

Гаталица је устага на вратима ре-
вали :

— Два динара за улазак !

Грацијана се смеги, јер немаше него седевет пара. — Откад јој вода млиа по-
седе, оста без видје ништа, но јој би ред
да туђу кућу служи, да се прехрани до
даја.

Чувши кога јој се ште, тако се
буни да не могн проговорити, но пружн
сабуекери оно по динара, модела је ошва.
— Ама за ту цијену, душе моја,
маћеш само „млао предказаније“, разу-
вијешли : „млао предказаније !“

Грацијана никад не бјеше чула ни
млао ни за веће „предказаније“. Она
стаде укрупена пред врачарином.

— Е, на јаде улази ! рече јој вијах
за и поклаз јој неку првену завјесу у
данчари.

— Одгни руком ту крпу, па ујди !

Цура послуша.

Кад влађо бјеше блијела изо смрт ;

у руци држаше једну поузвну, првену кар-
тицу.

— Прочитајте ми то ! рече слабијем
гласом врачари.

Стара натакну иначале, па прочита
гласно :

Ти ћеш унесрећити свога мужа.

— Т...о, тако је ту написано ? за-
ни-та Грацијана а вољна јој почеше клацати.

— Тако, ваљд, никако другачије ! од-
говори стара немарно. Но кад подиже очи
и видје од ужаса растројено дјевојчино
лице, она додаде :

— Него знаш што ? Уамн велико
предказаније, т. ј. дај два динара, па
ћеш, може бити, чути бољи уде !

Несретна дјевојка ни чула није врач-
арине ријечи, но обезумљена, једнако
повлашаше : „дакле тако је писано ?“

— На река сам ти да јест ! најрад
ће баба, кад јој се зех досади. — Али не
казуј никоме ! И то би по в зло био !
шанау јој, кад пође низа степенце.

— Зло по в !... Унесрећити га !...
мрмљаше Грацијана сјлазаси. Не бјеше
већ блијела но зелена, а зелена зној про-
би јој на чело.

VII.

Отосен пође брзијем кораком. Ишла
је, шила, из улице у улицу, куд су јз ноге
носиле. Пред очима јој се повијаху као
праваки сиве магле ; у ушима чуаше ве-
лики тутањ. Често се хватала обима ру-
кама за чело, као да га стегне, да не
прене.

Тако је зврљала по вароши читав

два сата. Као какво сеоско цето кад се
по сонцима изгуби. Двадесет пута стига
је од од једног назара до другог, па нај-
зад отиште се од пијаце Сен-Венсан, путем
што води у село Сен-Етјен. Сад већ није
ходом ишла но трчала по равниј цести,
куда је неколико сати прје, сретна, са
својим вјереником прошла.

На пола пута прибра се мало из те
несвјестиче. Прва помисао што јој се на-
метну, бјеше оно несретно пророчтво.
Усне јој одмах заговорилише : ти ћеш уне-
срећити свога мужа !

Као што млинско коло, хлевовито за-
пријечено, пошто се запријеча уклони,
већом се брзијом стано витлати, тако и
пезил мозак поче да ради, као да снаде
с њега велики терет.

Мислила је и промишљала на стоти-
ну начина о својој несрећи, али ни за час,
не посумња о тобожњем пророчству. Њој
је то било истинито као да из јеванђеља
чула. Шта ћете ! По васпитању и сељач-
кој ћуди, чисто је осјећала потребу да
вјзрује у њакога колника и у бога, у зао
колника и у добро, да вјерује најмрачнијим
тајнама колника и најјасним истинама.
Ете, у њеној души ништа се није
онирадо, него на против, све је повлађи-
вало да вјерује што јој усуд усудно.

Па и ако је на сто начина премишља-
ла, опет је једна преваљиваала, бива : ти
ћеш унесрећити свога мужа ! Та кобна
мисао, да се не може удати за Путунива,
за њеног милог Путунива, ван да ако ће
да му несрећу нанесе, да му не смије ни

навати ранта га оставља, та црна мисао,
као гводени обруч стеже јој мозак, те
стаде поертати и пружн се у једек, у крај
пута.

Дуго је тако лежала, а кад се освијести
и главу одиже, видје у дну ногу искриву
голему црну утвару што лизаше по тау.
Бјеху то сјенке двију тополя, којима је
вечерњи вјетар деловао. Њој се учише да
забила види каглу авет. Кад погледа на
небо, а црвено сунце на заанау, првену
као жервалица, а застрто сјерастим обла-
ком. Њој се учише да је и око другачије
но прје и много веће него прје. Шум-
тање лина око ње, учише јој се као
шапат тајанственијех гласова. Она се у
страху диже, гледују свуд оно сдбе, очи
јој не среташе нагдје жива створа, но
врхово од јабљава и зелене цести од ју-
гијех стабала, и ти врхови, у вечерњем
сутону, изгледаху као протегнути, а њој се
призоре још као да се нагишу и да ће
се кренути по пољу. Вечери је страх обузе,
те стаде бјегати. У први мах поче поер-
тати, јер од раного јутра нити бјеше што
јела, нит се воде нашла, а уз то уморна
и отиљала ; али страх од алијех Алуова,
који је вијаху, тај страх приладе јој сна-
ге, те до мало трчаше као кошту.

Вјеше се већ скрлао кад стиже до
првијех сеоскијех кућа. У тамоко стању,
свак би сврнуо под најпрви кров, гдје би
допро, али она не хтје. Зауговаша би се
часком, па ошт даје, држећи једну руку
на прсима а другу на чели... У тјој
ојаћелим грудима бјеше свд студен и пра-

града: „Бугари су јуче успјешно одбили нападаје Срба на Сливницу и на свима тачкама. Лијево крило дивизије сузбино је. Незгодно крајеме онемогућава даље нападаје Срба. Од тимочке војске нема гласа.“

Кор. биро јавља од 8 нов. из Софије: Књаз је са бојницом послао плади ове службене вјести о јучерашњем дану: „Око 8 часова у јутро почело је десно крило бугарско да заузима главнице између Драгомана и Сливнице те их држаше Срби. Због лошег кретања би заповјеђено средини и десном крилу, напријед. На водне стране нападати и лијево крило бугарско. Крвави бој трајао је до поља. Бугарски војници борили су се јуначки и толики су непријатеља. Српске чега свираху на уступање или се предавали. Заробисмо четири (овде је изостављена ријеч, можда: стотине?) војника и више официра. Пошљеница је да су се Срби, потиснути и гоњени вагом наном средином тако и десним и лијевим крилом, морали повући на главнице лијево од Драгомана према цркви средини. Цеста је драгоманска у рукама Бугара. Послије подне напад три бугарска баталона у околини Родубовца на једно одјељење српске војске с једним пуком пјешадије, два баталона коњице и 2 батерије, које стједо да извадне лијево бугарско крило код Сливнице. То је одјељење српско са свим потучено. У том боју погинули бугарски војници велико јуначество и прегорјивање. У том нападу имали смо многе рањенике, међу којима је и први ађутант књажев, министар Мириниов, и више других официра.“

Истог дана јављају „Преси“ из Београда: „Вјести од Сливнице није су добре. Неуспјешни напади на положај Бугара вели се да нас је стао тежких жртава. Бепер. Мил. Јовановић (Милутиновић) и премагли је, не чекајући додира са другим четима што су требали ударити на Сливницу и Софију те се борио са 10.000 против дванаест јачег непријатеља. Бугари нудућа добро те Срби не могаху напријед. — Гаранцији је данас, позван од краља, пошао из Ниша у Цариград.“

(Сјутра дан, 9 нов., јављају петом из Београда: „У Нироту ће данас бити војни сајет да вијећа о предлогу за примирје те га је предложио књаз бугарски. Вијест да је главни стан премјештен из Цариграда у Нирот пориче се службене. Веле да је краљ само заљубав Гарашићини и да га не трудни чак у Цариград? одредио Нирот за мјесто војеног вијећа.“)

„Беп. Јовановића, који је пао с коња, убио се у главу, замјенише пуковник Хорски.“ — „Приватне ви-

јести јављају о неуспјешној српске војске код Сливнице, да су Бугари напали и евидовно на једно одјељење дивизије и потукли је до ноге, те је сва дивизија морала напустити своје позиције.“

Из Београда јављају „Преси“ 23 (11) нов. 9 ч. 45 минута вечери: Срби су напустили данас положаје своје пред Сливницом; Срби се повлаче на Пирот, јер настало је немогуће хранити војску у непријатељској земљи. Бугари су заузели Драгоман без отпора; Срби напустише, видећи да не могу одржати, Брезник, Перник, Извор и Три, а Бугари заузеле та мјеста. Пред Цариградом веле да је бугарска коњица српску у два напада разбила.“

Из Софије јављају истог дана: „Бугарским предстравима предали су се преко 500 Срба од глади, нијесу три дана заложили. Примљени су, праћени у Софију и добро их држе.“

Слава српске и бугарске војске.

Правац продирања српске војске према сјеверу је град Видин на Дунаву, а на југу престолница Бугарске Софија. Главни бојни поље биће на југу, и то зато што Србија хоће неке на југу лежеће бугарске покрајине да присвоји, и што тамо лежи престолница кнеза Александра. О слази пак српске и бугарске војске нека служе ови подаци. Српска је влада, колико је доста познато, мобилизовала активну војску, први позив. Активна војска има 5 дивизија, са 60 пјешачких баталона, 5 регимента коњице, 40 полских батерија са 240 топова и 6 брдских батерија са 24 тона. Ова војска броји 107.000 војника. Други позив има такође 5 дивизија са 60 баталона, даље 5 дивизија коњице, 20 батерија са 120 тона, и 56.000 војника. Трећи позив, који није мобилизовао 60 појединих баталона са 53.000 војника. Српска је војска у сваком погледу, по модерним захтјевима организована и снабђена је са свим ратним потребама. Српски официри стекли су војничког односно ратног искуства у српско-турском рату године 1879, 1877, и 1878. Српска војска стоји у осталом у жељезничкој савези са западом и може своје ратне потребе на врло брз начин подмирити. Пјешадија је оружанска са Маузер-пушкама, а топиштво са крупним и „La ville“ топовима, у Француској наручена топови стије у Србију тек крајем ове године.

Бугарска војска има 24 баталона пјешадије, 2 регимента коњице и 36 топова, свега 36.000 војника. Осим тога може се у случају рата мобилизовати 16 баталона. Румелијска војска пак има 12 баталона првог, а исто толико другог и трећег позива.

По за рат ће се моћи употребити по свим изгледима само први позив румелијске војске. У осталом Бугарска је у сваком погледу, под неповољним околностима дочекала рат. Организована је далеко горе него српска војска, а много јој смета што нема руских официра. Осим тога има у редовима бугарске војске много Грка и Мухамедана, та само у румелијској војсци 19% је Турака а 7,5% Грка. Пјешадија је оружанска са Берданкама, Крнкама и Мартинијерима пушкама, артиљерија располаже са топовима, које су Руси од Турака отели.

3.

Д О П И С И.

РИЈЕКА, 27. Октобра 1885.

(Светковина свијетлог Дома Владалачког.)

Грађанство зимске престонице Николит Височанства, пренео је свечано двадесетогодишњицу сретног вјенчања (сребрног пира) Николит Височанства Књаза и Књагиње. Уочи те сјајне народне свечаности сред одушевљена нашта варошана отпочели су одмах кметови уздијавати ред за свечаност. Најприје било је осветљење вароши и околине које је тако засјао, да се у сву варош видело као да је сунце огријало. Брзо свијетлост блистали су крстати барјаци и тробојнице које су се весело виле по вјетру. Грађани су кроз цијелу варош шетали на више група и радовали се сретном дочеку двадесетогодишњице вјенчања Николит Височанства Књаза и Књагиње. Сјутрадан су Ријечани рано устали и кренули у Црку. Варош са свјетом окићена а грађани, обучени у најдешњем свечаном одијелу, упутили се у цркву на Летурију и благодарње, гдје се окупило много народа мало и велико. При служби су чиновијетовали свештеници под Милош Јовићевић и поп Зекко Пејовић. У цркви је било чиновништво и грађанство. Од чиновништва капетан Перо Бурашковић, капетан Илија Доичић, почасни капетани: кап. Јоко Б. Јовићевић, кап. Перо Н. Ражнатовић и кап. додочки Малиша М. Ражнатовић, г. в. учитељи: Нечко Поповић, дигтар Бурин и Мило Јовићевић су 90 ђака. Трговци: Перо Чаљевић, Стефан Гвозденић, Бојо Вугар, Косто Чакић, Илија Сљеновић, Гисто Гвозденић, Лука Фатић и Марко Поповић, Латини; Ф. Зорба, и Г. Камзи. Из околине: Јоко С. Јовићевић, Јосиф М. Јовићевић и Саво А. Ражнатовић и остали народ. Пошто се свршила летурја и благодарње, ишао је из цркве грађанство: свештеници, чиновници и трговци с осталим начелствима су и са слушали дивну ијесму од учитеља и ђака. „Онамо онамо“ по свршетку чега су учитељи уредили по класима ђаке нут вароши и шетали се са народом уз ијесвање и пуцању пушака, које уздржати тробојнице. Кад смо дошли пред Високи Двор, ту је већ било спремно разное иша које под Високи Двор уредно бјеше стражар г. Мило Јокашев Пејовић сениор. Ту је одмах коло почело уз ијесвање и пуцање револвера које је до двје уре по подне трајао. Ђаци су били обдарени од Његовог Височанства Господара у новцу.

Дале смо пошла у варош ијесвање које се прве вода ноћи није прескидало. На више мјеста, вођу је било по свој вароши у рукама ијесвање.

При доласку Његовог Височанства са Својим свијетлим Домом у зимску престоницу, грађанство Ријече поновило је свечаност. На 29. Октобра грађанство Ријече Пријездила ошмо их је дочекала: Грађани Ријече били су много радосни што ће Николит Височанства доћ да стазују у зимску престоницу; жели грађани била је да би што боље изражали своју радост, зато је упутила позвала грађанству ред како би могли своју срдачност изражити Господару овом приликом исто геше. Први задатак је био, што се варош у сваком реду уредила и да се панесе на сваком прозору барјаци и тробојнице и да се оките лишћем лавришким, зелеником, разним ивијетом и ивијетима. На воли испред Дворца и вароши на свакој лази били су по тричестори тробојнице високо на једрицима поведени које су обучене бале зелеником лишћем с крме на широким (прелу) о колонија који су такође омотани били у ивијетку и зеленици о којима су једрици шарени едугети (по сто на једној лази) које много украсе даваше. На вароши и околине било је 150 лази који су са мјестним чиновнишвом владали у сретале до у ријечне стране гдје су дочекали Николит Височанства са Владалачким Домом и свијетом.

Николит Височанства Књаз и Књагиња ишаоли су из вароши, и народу називали „помога Бог!“ на чему им је од народа одговорено са ускликом живино!! Послеје тог дивног призора Николит Височанства уђоше у варош а народ у пратњу за њима док их допратише до у Дворца. Послеје кратког одмора Николит Височанства за које пријеме пред дворца коло играше, ишае Његово Височанства Господар те захвали на дочек и неразногвара се са појединима из вароши и послеје поздравља врата се у Дворца уз пратњу народнога кланца живино!!

У вече је било осветљење вароши а под варош и Дворца лађе назићене пуне народа а на лађама пламените зубље и многе свијетље. У тој свијетлости раана се кола играху, од којих најважнија бјеше арнаутско коло које играху Арнаути уз своју свирку. То су били свановници ове вароши који су трговине ради овамо се на Арбанаје доселили. Пјесвање и играње на лађама било је до 10^{1/2} сати ноћу. При повратку испред Дворца заори се с лађа уриесбево живино! живино! живино!

Домаће вијести.

ЦЕТНЕЉЕ, 16. Новембра.

(Сибир за „Зетски Дом“). Одбор за ијесвање прилога на издање Зетскога Дома прихвати је службено писмо од г. К. М. Аргиропула, императорског руског министра резидента при двору Његовог Височанства, који му јавља, да је пресјелик главни управе руског преног крста послао императорско руском посланству на Цетине 100 рубља те их је послао ђавок Димитријевски Цркво у граду Барналузу, Федор Димитријевски Голубински као прилог на Зетског Зетскога Дома на Цетине. Г. Аргиропулос ставио је те новце, што износи, по одбитку банкарских ристојаба, 242 франка, на расположење.

знина, а у глави такођер пустош, па је осјећала потребу да их дланима притисне и утопаи.

Болови душевни и тјелесни, зупи болови, што је с почетка умал не савладајаше, мало по мало минуше, т. ј. није их осјећала. Хитала је даље, не мислећи ништа, не чујући ништа. Само кад и кад усне би јој шнуптале:

У не-ре-ли-ти, не-ре-ли-ти... зло-пон, зло-пон... а те слогове изговара је меланхолично, пратећи њима своје кораке, не мислећи на значење цијели ријечи, — од прилике као што је некад појесвала, пратећи кае своје мазје: ми-рен-тен, ми-рон-тон...

Грацијана лађе пријезацем што виђаше на кући гласе Касу. Кад јој се пријаче, онда се тек пријети и устави... Сирота! тамо су је свари десали на вечеру и да свадбу уговоре!

Она удари главом о њеку сухомеђу, али крв не потече, него јој варнице кријеснуше пред очима. За тијем се доувече до њеке поданице, коју одмах познаде. Да, ту је, отрагу десет мјесеца, горно онај велики Ивањски оган, онај оган, што га је њен Путуник наложио. Она бјеше пала ту, ето ту, кад је оборил она замједена дутка...

Грацијана се сад занесе, па као дијете које хоће да другима предетави њека догађај, доче сад да казује све потјево како се то догодило.

— Ра сад ја надох оздје!... (то рекавши пружил се на исто оно мјесто). — А

он ме узвати овако, баш овако!... Добро се сјећам тога! Како да се не сјећам, кад сам о томе мислила сваки боговетни дан од онда... За тијем ме обухвати овако и понесе...

Двије крупне, толке сузо капуше јој па очују, дисање утопаи, па к свијет јој се помрачи. Као кроза сав, она осјети да је њеко подиже, да је прислови уза своје груди. А те груди бјеху толке, а та топаица би јој тако угодна, да јој од милине задрхта сво тијело. Еле, таман као онда, у очи Ивањ-лана.

И зачета бјеше то гласом Путуник, који враћајући се из вароши, нађе онесвијен... у своју вјереницу на сред ледине.

VIII.

Два мјесеца послије тога, баш у очи Ивањ-лана, Грацијана се вјенчала са... Фирменом.

Вјерујте да је то истина, да је тако било, Грацијана се удала за козара Фирмена, за највећег непријатеља Путуникови.

Пир је трајао до ноћи, а кад се слагови разиђоше, нејеста је хтјела да види Ивањски-оган, јер се чуло бјеше да је Путуник приредило дешње него прошле године.

Кад се Грацијана пријаче, оган се бјеше разгорио и пламен обукао дутку на врху главе. Народа је било гомила. Путуник са својим друговима ћереташе се; она му је из далека позвала глас.

Кад се дутка занала сви весело поживаше. Грацијана позита и видје, — вох!

шта видје! мјесто лањскога пољара, ове године бјеше на оган осућена нејестница једна у вјенчаноме реду, нико други до Фирменове нејеста, Грацијана... То је њен Путуник учинио! Она понесе обје руке на срце, јер осјети као да је ту пож прободе. У то дутка паде на земљу...

— Огњ у њу! повика Путуник.

Момци наипшавише.

Грацијана, као манита, скочи пред дутку.

Двадесет пушака пуце једанак... двадесет метка одола, пасу се у Грацијанине груди и она паде даунају о ње...

На стотине пра оте се узвик ужаса. — Шта би? Ко је то? Ко погипе? акило се у варош.

А шта би? Као из облака да паде та женска пред њихове цијеве.

Путуник баца пушку, па први допрча к њој.

— Шта учиње несретнице? викиу јој он, оч јначким гласом, дижује је из оња.

— Шта учиње Грацијана, Грацијанк моја? ивиане несретни момак, држећа је у својем наручају, јер, треба да знате, да је он њу дубио — и још како дубио — и ако знаочије рашта га је оставила, и ако није разумио шта се с њом догодило, и ако је мислио да је ђаво цуру предастино, да је наудјела, да се помамила и ко зна шта још...

Али у томе часу он саборави сво, или, правије да се рече, дубав превлада све, те Путуник једнаше као мало дијете,

притиснујући самртну Грацијану на своје груди.

— Зашто? С чега то учиње, Грацијано, да од Бога нађем? понадаше једни момак.

Она отвори очи. Њен мирни, укочени поглед сукоба се са његовим. Тај му је поглед какао кољико га она дуби.

Он се трже и поче да јој врелуча адну на грудима, да јој се дисање поврисе. У тај мах нађе јој на грудима дисањк артије, на подли изгорел листак. Он прочита:

Ти ћеш унесрећити свога м... Грацијана, која се бјеше нешто прибрала, једну страховито, кад видје с он то прочита.

— Ах... ни... јесам... ти... ја... те... река! изговори она самртним гласом.

Па, привукивши око снаге што јој још бјеше преостало, сави му своје изгорјеле мишице око врата, и умрије на шетогољем грудима, задовољна и сретна што она не бјеше узроком његове несреће.

IX.

И завета Путуник не би несрећан, јер неколико сати послеје њене смрти, он се утопи у Адур.

Прев. С. М.

Ваља авати да је град Бернаул у да-
леком Сибиру.

Бад се у такој даљини, на окрајцима
вјечнага леда ебирскога, налазе племена
та ерца која тако врло гувају за сло-
венску браћу и њину просвету на крајном
јужном западу, онда, поред свих протри-
них дрних прилика, не смијемо очајавати
о будућности велике словенске заједнице.

(Звјезда дажд). После дугих
виновитих и магловитих дана те нас
до кости прожмаше знобогрозном влагом,
разведри се у четвртак вече те у петак
имадосмо најдјивији јесеља дан што се
може пожелети. Тек што је сунке зашло
и почело се смрљавати стадоше „пазати
звјезде“, једна за другом, све чистије на
све стране, попијавише на јужни исток и
сјеверни запад. Гдјекоје су биле тако сви-
јетле да се надасјавале и свијетљу дану
што је тихе сјада на окрајку шизрака
западног сунца. На махове је та звјездана
маха тако густо надала да се чинило као
да је кумовска слама ветреса из нас
свога, као да је свака пољећа звјезда ро-
дила неколико младих, по свијетлијих и
свијетлијих, што се у свом понову одбију
од мајке те у исти час потону у бедан
ваесдан. Око чоноћа се та небеса при-
лина млао разредила.

Зна се да земља у ово доба године
удати у појасе хетеорита те их привла-
чи, а оне привлаче над се ветру о вад-
дух. По та је појава за то у нас ријетка,
што је у то доба обично облачно небо.
Има крајева гдје је та клима тако обилата
да се чини као огњена мељана. Најобилата
та је око Нијегаре у Канади, сјеверној
Америци.

Да је Филип Вишњић у животу, имао
би рашта поновати пјесму:

„Чудне свеци вргоше прилике.“

**РАЗНЕ ВИЂЕНКЕ.
ПАМЕТАР
за мјесец Новембар.**

1. (12) нов. 1774. би у Карловцима посвећен за вршачког епископа Виђентије Поповић ризом Бугарин.
2. нов. 1551. Генерал Кастандо са босанско-српским и карловачким војскама утрешено-виђ Мартинуши с Ердељцима падаше под Липово (у Банату); 6 нов. отму на јуринш варот; 5. дец. преда им се град у липовско бег Уламан оде у Белград. На путу дочекају га босанско-српски Маџари и побију му војску, тако да од 1300 Турака једна 300 остале. У ердељској војсци били су многи Срби, који су владали: Никода Череповић, Стеван Рабош, Петар Божић и др.
3. (15) нов. 1812. поче код Брањана близу Москве четвородневна батка, у којој руски генерал гроф Михаило Милорадовић (пороком Херцеговац) победио та-лијанскога вицекраља Елџенја и францу-ске маршале Давута и Неја; 15.000 францу-ца побије, у ропство их нађе 2 генерала и 22.000 момака са 285 овицера и 56 опова.
4. (16) нов. 1820 умре у Шимањи темишварски владика Јосиф Путник. Било му је 54 године.
5. (17) нов. 1788 српски ерајкорни у босанској војсци нападну из Биограда на сурски транспорт са хрипом, појеку 5 Турака, 4 заробе и добију 7 патоварених коња и 30 зазата.
6. (18) нов. 1860 (прије 25 година) пригорски војсковођа Мило и Штепан Радојевић са 40 друга потјеране у Ганком кезовској етотина турских оваца и говеда. За њима потеклоше у шетњу 260 Турака, те се побише и побије 8 Турака, међу којима 2 беге Ченгијина, 1 јузбана и једна бимбана.
7. нов. 1185. (прије 700 година) код Амфилопа близу ушћа Струме у море поразе Византијци Нормане сицилијанске, који наекоро нацуге Драг и све што су од Грка били отели.
8. (20) нов. 1820. отвори се српска паропа скупштина, која је сазвана била понајвише ради чиновничких злоупотреба.
9. (21) нов. 1789. српски ерајкорни у босанској војсци под црковником Михаило-вићем отму од Турака карловачки шањак.
10. (22) нов. 1744. словенски пандури барона Тренка отму на јуринш Будјеволице у Чешкој, заробе 900 Пруса, али и њих побије и рани се 200.
11. (23) нов. 1742. Хрваћани грашчари пону се бедан другом по рашчана преко безема града литовијерског у Чешкој и отму га на јуринш од Пруса.
12. (24) нов. 1806. Роди се у Огулину Михаило Матав, потоњи потурчешак Ом раша. Отад ку је био граничарски потпо-ручник, православи Србин. Михаило оде 1828 год. у Босну и 1834 г. досије у Цариград. Он је био најбољи војвода турски у војске вријеме. Умро је 6. (18) апр. 1871. г.
13. (25) нов. 1798. умре хрватски би-скуп Јован Доминик Стративо, родом Задранин, српски писец.
14. (26) нов. 1716. српски оборжане-

тан у босанској војсци, Стеван Дедин (Пивода) продре са својим Србима (1200) под Букуреште, свога капетана Исака одреди да удари на Турке у Букурешту, а капетана Драгоја да удара на Турке ван Букурешта, а он сам пође на валашког кнеза Маврокордата, појеке 200 Турака и 300 Татара, кнеза са породоком заробе и на престранског Букурешта преко Тро-говишта врати се у Ердељ. У циједом овом походу Дедин је изгубио 10 момака. Срби морадоне у Букурешту оставити 17 лајепах жутих великих топова, јер нијесу имали коња да их одвуку.

15. (27) нов. 1800 роди се код Цеза у Штајерској славенски словеначки Анто-није Славичек, бискуп лабудеж (лаубацки).

16. (28) нов. 1658. у Перој и Истра-ји код Поле дође из Црне Горе 77 душа православић, добију повластице од вла-стачке републике, те тамо до данас задр-жаше језик и вјеру својих дједова. Нај-прије их је дошло 10 породица после до-воше још три породице. Сад има од њих у Пероју преко 200.

17. (29) нов. 1710 умре загребачки каноник Шимун Јуда Сидић, хрватски писец.

18. (30) нов. 1684 (прије 260 година) на султанову заповијест умораше Турци у Будиму Шајтан Ибрахим пашу, што није отео од босанског Острогон, који је био 12 дана.

18. (30) нов. 1860 (прије 25 година) на Велем Брду код Спужа побију се око паше 600 Писера са 3000 Турака и Пи-пери етјераше Служаше Турке у Спуж, а Подгоричане у Подгорицу, а асикополску етоту етјераше. У том ошрају побије и рани се 30 Писера, а Турака врао много.

19. нов. (1 дец.) 1796 роди се у Шта-јерској словеначки писец Голубин (Кломан) Клас.

20. нов. (2 дец.) 1746 изађе ријеше-ње Марије Терезије на патријарха Арсе-нија IV. Јовановића Шахабети, да се у будуће без босанског допуштења не смије држати српски народни сабор на терет и-родни; да у сабору мора бити босански комисар, и т. д. Овај рескрипт за то је падао, што се народ тужно на саборске тропкове. Догае је митрополит сам, или у сагласију са одличнијим члановима сазвао народни сабор, без мјешања и владна владна.

21. нов. (3 дец.) 1800, босановци по-тиесу Французе код Ленторве. Граничари еријемски и грашчарски јурише на Лен-торве, и заробе 400 Француза. Сријемске и банатске катане разбију француске ци-шакве, многе појеку и заробе 200 са 2 тона.

22. нов. (4 дец.) 1738. умре Андрија Делабела, једовит, родом из Феј у Пули. Било му је 83 године. Писец је изврени речина и граматик.

23. нов. (5 дец.) 1848. Маџари са 8 батаљона пјешака, 11 ескадрона коњаника и 32 тона свега 12.000 момака, осми на-родне гарде ударе на Тохашеан у Бана-ту, гдје је био Стеван Петровић Кинђанин са 2.800 момака и 12 топова. Кинђанин победио Маџаре и за ту победу добије од босара Франца Јосфа орден Марије Тере-зије III. степена.

24. нов. 1389 ударе Мамући са 1400 момака на Врању, али биме одбијени и уступилише.

25. нов. (6 дец.) 1750. разбију Цр-ногорци Тохају везира босанскога, који је на њих ударио са 40.000 потурцима. Мамући су тада били на руши Турцима и ни-јесу хтјели Црногорцима дати барута.

26. нов. (7 дец.) 1796. роди се у Че-ревиљу у Сријему Григорије Лакић, профес-ор карловачке гимназије. Одличан сликар и добар српски писец. Умро је 15 (27) дец. 1842.

27. нов. 1437. грчки цар Јован VII. Палеолог отишце је у Италију у Ферару (и послеје у Флоренцију) на прикени са-бор, који је имао да утврди унију источно-крске са западном. Цар је позвао тамо и српског деспота Ђурђа Смедеревца, али му овај на позив није ни одговорио.

28. нов. (10 дец.) 1860 (прије 25 го-дина) бискупски бискуп Јосиф Ђурађ Штро-смајер даје 50.000 фор. на оснивање југо-славенске академије у Загребу.

29. нов. (11 дец.) 1746. црковник Драшковић са 800 словенских граничара освоји висине од Сестра у Беновској.

Телеграми „Гл. Црногорца.“

СОФИЈА, 16 новембра. Пирот су заузели само неколико батаљона Бу-гарских, бојећи се да је град загуман, јер је тамо било двије експлозије. Српска војска одбијена је на ишћом бућу на преко 12 километара према Ак-Палаци. Бој започе јучер, а 15 нов., на 7 часова у јутро. Срби су имали четири дивизије, Бугари већину своје војске. Срби који су заузимали главнице на дијелу и на десно од Пи-рота, напустине полошке своје на лјјево од Пирота послје жпирог огња топовског. На десно од Пирота трајно је бој још на 3 часа по подне. Овога часа војска бугарска добро на-предује према Нишу.

ЛОНДОН, 16 нов. „Тајмс“ у јав-љају, да ће се закључити примирје између Србије и Бугарске посредова-њем Турске, Аустрије и Русије.

Књижевни оглас.

Иашао је 15.ти број
„З Е Т Е“

- у којем се налази ово:
 - 1) То београдско ће... (Из Шекспировог „Хамлета.“ Превео др. Лаза Костић).
 - 2) И још за Бранка. Одр. Лаза Те-мановића.
 - 3) Невесинка. У десет пјесама. Саставио Ф. Ј. Ковачевић.
 - 4) Студије и успомене.
 - 5) Виолина из кремоне.
 - 6) Напављотковине.
- „Зета“ лист за књижевност и по-уку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелога табаку.
- Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:
На годину 4 фор. — а. вр.
На по године 2 — — — —
На три мјесеца 1 — — — —
- За све остале земље:
На годину 15 франка у злат
На по године 8 — — — —
На три мјесеца 4 франка у злату.
- Претплата из Црне Горе шаље се управо „уредиштву „Зете“ на Цетиње.“
- Претплата из Аустро-Угарске Босне и Херцеговине) лека се шаље поштанском упућником на г. Петра Рамадановића у Котор.
- Претплата из Србије нек се шаље свијарци Валожића у Биоград.
- На свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо у уредиштво „Зете“, али ваља само у ишањеном до Цетиња и нему.
- Цетиње, 16. Новембра 1885.
Уредиштво „ЗЕТЕ“.

ОГЛАС.

„ГОСТИОНИЦА ХЕРЦЕГОВАЧКА“
У НИКШИЋУ,
У КУЋИ Г. Д. ГРБОВИЋА,
уљудно снабђевена, како јелом и пићем, тако и уред-нијема постелама; са сваком удобношћу, и умјереном ци-јеном. Препоручујемо се г. г. путницима за посјету.
Никшић, на Аранђеловдан 1885.
АНТОН ГОСТИОНИЧАР.

ОГЛАС.

Имам једну кућу на Ри-јеку у Црној Гори. Ко је жели кућити, нек се обрати сенсалу гош. Мушту Бећу у Бар.
ИВАН ЈЕЛИЧЕ,
ПОШТАРСКИ
ЗИМЊИ РАСПОРЕ,
поласка и доласка пошта.
ДИСТНА ПОШТА полазе са Цетиња за Котор у недељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10

и по ура у јутро; у четвртак: предавање до до 10 и по ура у јутро.

Долзи из Котора, у уторник: преда-вање у 1 уру по по дне; у сриједу: ра-давање у 12 ура по дне; у четвртак: ра-давање у 7 ура по по дне; у петак: ра-давање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 6 ура у утро, преда-вање у сриједу до 6 ура по по дне.

Долзи из Котора у четвртак у 8 ура по дне, радавање у петак у 8 ура пред подне

ДИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Данилоград, Никшић, Подгорицу и Уцињу у понедељак, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у јутро.

Долзи с Ријеке, из Бара, с Данило-заграда, из Никшића, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недељу, ра-давање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Данило град, Никшић, Подгорицу и Уцињ у суботу, предавање у петак до 4 уре по по дне.

Долзи у уторник, радавање у 10 ура пред по дне.
Канделарија је сваки дан отворена од 8 ура до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне Цетиње, 1. Јуна 1884.

Управителство
Књ. црногорске поште.

О Г Л А С И.

PARIS

GRANDS MAGASINS DU Printemps

NOUVEAUTES

Demandez

Je MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 498 gravures des nouveaux modèles de la Saison.

Envoi gratis et franco contre demande adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
PARIS

Sont également envoyés franco les échan- tillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du **PRINTEMPS**.

Expéditions dans tous les Pays du Monde.

Достављам овој поштовој јубани да су ми дошло нове пробо од

ПЕЧАТА (Каучука)

Великих и чврстих од ма које величине, који служати могу за државне канцеларије, администрације, капетаније, по моретво и трговине, а такође могу навалати печате са јубана од свате врсте, као и сласе светла и т. д.

Сви они, који би желели од мене прете гороречних нешта имати, могу се ижепотписаноме, у кући Илије Драгоша Мартиновића на шару обратићи.

Цетиње, 21. Септембра 1885.

Драгуша Босак.